

DANS DIG GENNEM TIDEN

HELLE WINTHER
LEKTOR, PH.D. VED INSTITUT FOR IDRÆT OG ERNÆRING,
KØBENHAVNS UNIVERSITET

Er du vild med lanciers, salsa eller swing? Har du prøvet hiphop, tango eller groove? I de seneste år er dansebølgerne rullet gennem hele landet. Mange mennesker oplever et brus af frihedsfølelse, flow og glæde, når de danser. For musikens inviterende rytmer går ofte lige i blodet. Selv små børn bevæger sig, når de hører musik. Dans er for børn og unge, voksne og ældre. Alle kan danse. Derfor kan dansen skabe samhørighed og fællesskab. Dans er både levende kulturarv og et konstant foranderligt fænomen. Dans kan dog også både afspejle og debattere gældende samfundsnormer og kønsopfattelser. Derfor kan dans, ligesom musik, på én gang bygge bro og skabe op-rør på tværs af generationer. For dansen bevæger sig også igennem tiden.

Den i gymnasiet kendte kvadrilledans lancier var populær i 1800-tallets Storbritannien og Frankrig. I dag er Danmark det eneste sted i verden, hvor lancier stadig er en traditionsrig dans, der også kan danses på tværs af generationer. Den afrocubanske og latin-amerikanske salsa stammer fra Cuba. Her danser man ofte under åben himmel. Både unge og ældre, mænd og kvinder danser salsa med den største selvfølge og indlevelse. Siden 1970'erne har dansen spredt sig til både USA og Europa. I Danmark er salsa, lige som tango, blevet en populær social dans, der både bygger bro imellem forskellige kulturer og generationer. De kendte swingdanse opstod efter sigende i 1920'ernes Harlem i dansemiljøer, hvor hvide amerikanere og afroamerikanere for første gang dansede side om side. Dansene udviklede sig også igennem 40'erne og 50'erne. I nutidens danse kan man stadig fornemme tidligere tiders viltre ungdom gennem swingjazzens kække toner og kvindernes susende skørter. Her kan vi måske også forestille os forældregenerationens løftede øjenbryn, når mændene kaster kvinderne rundt i akrobatiske stunts, der bogstaveligt talt vender op og ned på det hele.

”I dag er Danmark det eneste sted i verden, hvor lancier stadig er en traditionsrig dans, der også kan danses på tværs af generationer.”

Også i Danmark har dansen skabt debat imellem unge og ældre. Før ungdomsoprøret var det almindeligt, at både børn og unge gik på danseskole og lærte de stadig elskede selskabsdanse som en del af deres dannelse. Her skulle drengene bukke og pigerne neje. Men under ungdomsoprøret blev tidens samfundsmæssige og kønspolitiske forandringer også afspejlet i de unges musik og bevægelser. Mange kvinder ventede ikke længere på at blive budt op. Både mænd og kvinder begyndte at danse mere individuelt ofte inspirerede af mere eksperimenterende dansegenrer.

De improviserende og friere danseformer, som også i dag er i konstant udvikling, har dog også rødder langt tilbage i tiden. Når både kendte pardanse og improviserende danse, som de 5 rytmer, groove og gaga blomstrer op i dag, er det måske også forbundet med tidsånden. Vi er i stigende grad inspirerede af det helhedsorienterede kropssyn, der forbinder krop og sind. Dans kan således skabe et både udviklende, legende og kunstnerisk fordybende frirum og der er stor åbenhed over for mangfoldige bevægelsesudtryk, der taler til alle aldre. Vi kan derfor danse pardans og lege med spillet mellem mand og kvinde den ene dag og danse mere improviserende, meditativt og intuitivt i en guided workshop den næste. Måske kommer

der i fremtiden igen en opblomstring af gamle kæde- og folkedanse. De vil kunne udvikles til sociale familiedanse, hvor hele familien kan smide telefonerne og sammen danse ind i nuværende øjeblikke, der kan skabe lommer af livsglæde og kærlighed. Og være med til at forandre den verden, vi lever i.

*”Don’t just dance ...
move the world.”*

Rowan Nath, 2012